

*М. А. Слатвінський,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економічної теорії і права,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА МОДЕРНІЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*M. Slatvinskyi,
Ph.D. in Economics, Associate Professor, Associate Professor of Dept. of Economic Theory and Law,
Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna*

STATE AND PROBLEMS OF ATTRACTION OF FOREIGN INVESTMENTS INTO THE MODERNIZATION OF UKRAINE'S ECONOMY

У статті охарактеризовано сутність модернізації та встановлено її взаємозв'язок із необхідністю проведення інноваційних та структурних перетворень в економіці та їх інвестиційним забезпеченням. Проаналізовано стан та динаміку інвестиційної діяльності в Україні, що призвело до висновків про необхідність активізації залучення інвестицій, зокрема іноземних, на модернізацію національної економіки. Автором виділено цілий ряд внутрішніх чинників, пов'язаних, основним чином, з інвестиційним кліматом, що перешкоджають зростанню обсягів іноземних інвестицій в економіку України. Визначено основні підходи до стимулювання залучення іноземних інвестицій, що дозволило виділити шляхи його забезпечення в контексті модернізації економіки України. Обґрунтовано необхідність створення механізму залучення іноземних інвестицій на модернізацію національної економіки та встановлено пріоритетні напрями його розробки.

In the article, the author characterizes essence of modernization and its interrelation with need of carrying out innovative and structural transformations in economy and their investment providing. He analyses a state and dynamics of investment activity in Ukraine that led to conclusions about need of intensification of attracting investments, including foreign, into modernization of national economy. The author allocates a number of the domestic factors connected, mainly, with investment climate, interfering growth of foreign investments into Ukraine's economy. The main approaches to stimulation foreign investments is defined that allowed allocating ways of its providing in a context of modernization of Ukraine's economy. Need of creation of the mechanism of stimulation foreign investments into modernization of national economy is proved and the priority directions of its development is established.

Ключові слова: модернізація, інноваційний розвиток, структурні перетворення, інвестиційна діяльність, іноземні інвестиції.

Key words: modernization, innovative development, structural transformations, investment activity, foreign investments.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Україна так і не скоротила економічне відставання від промислово розвинених країн, не зважаючи на позитивну динаміку ВВП в 2000—2008 рр., в підсумку розташувалась серед другорядних країн. Економіці нашої держави залишились характерними процеси деіндустріалізації, збереження технологічного відставання, високого ступеня зносу матеріально-технічних засобів. Зокрема протягом останнього десятиліття ступінь зносу основних фондів постійно зростає, досягнувши в 2012 р. 64,7% за незаних обсягів інвестицій в основний капітал, а в 2009—2011 рр. і їх стрімкому падінні.

Означена ситуація сформована структурними диспропорціями в економіці, прорахунками економічної політики, високим рівнем монополізації ринків та невирішеності проблеми створення сприятливого інвестиційного клімату, і, як наслідок, недостатнього рівня інвестицій в економіку.

Вирішення існуючої економічної ситуації потребує проведення модернізації економіки, що має супроводжуватись

зростанням ВВП, пов'язаним із збільшенням величини валового накопичення капіталу. Однак, зважаючи на низькі обсяги власних фінансових ресурсів, першочергова необхідність постає в стимулюванні залучення інвестицій за меж країни для проведення модернізації.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Значний внесок в розвиток інвестиційної теорії та дослідження проблем залучення іноземних інвестицій в економіку України мають А. Борщ, В. Будкін, В. Геєць, Б. Губський, Я. Жаліло, В. Геєць, Ю. Гончаров, М. Денисенко, А. Музиченко, А. Пересада, С. Покропивний, В. Федоренко, Д. Черваньов та ін. Питання модернізації економіки України за сучасних економічних умов розглядаються вітчизняними науковцями — В. Геєцем, А. Горкіною, А. Гриценко, А. Федуловою та ін. Однак відкритим залишається питання вироблення наукових підходів до залучення іноземних інвестицій з огляду на необхідність модернізації економіки України.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

За обмеженості власних фінансових ресурсів країни, що супроводжується негативною динамікою інвестицій в основні капітал, проведення модернізації економіки країни потребує пошуку шляхів до стимулювання участі іноземних інвесторів в ній, що і зумовило актуальність дослідження. Основною метою статті є визначення чинників, що впливають на обсяги іноземного інвестування, та вироблення шляхів залучення іноземних інвестицій в модернізацію економіки України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Українська економіка, незважаючи на той поступ, якого було досягнуто, має ще пройти значний шлях у своєму розвитку, щоб досягнути сучасного рівня промислово розвинених країн.

Згідно з глобальним індексом конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму 2013—2014 рр. наша країна погіршила свій показник, перемістившись за рік з 73 на 84 місце серед 148 країн [11]. Україну відносять до країн, які мають розвинену промисловість та підвищений рівень продуктивності праці, однак конкурують за рахунок ефективного використання низькотехнологічних засобів виробництва. Маючи значний науковий потенціал, кваліфікованих науковців та інженерів, Україна за індексом інноваційності економіки посідає лише 93 місце (в попередньому році — 71 місце) [11], оскільки її економіка має низький рівень насиченості новими технологіями та вкрай незадовільне фінансування інноваційної сфери.

Сьогодні в Україні домінує третій технологічний уклад (чорна металургія, металообробка, легка, деревообробна промисловість тощо), характерний для періоду 1880—1930 рр. За випуском продукції: третій технологічний уклад займає близько 58%, четвертий — 38%, п'ятий — 4% [8]. Починаючи з 2000 р. частка підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, не перевищувала 18% (в 2012 р. вона становила 17,8%, включаючи маркетингові та організаційні інновації), тоді як в Німеччині — 79,9%, Люксембурзі — 64,7%, Бельгії — 58,1%, Португалії — 57,8%, Ірландії — 56,5%.

Наявна ситуація вимагає модернізації економіки України, як наслідок, отримання доходів від сучасних виробництв і забезпечення більш стійкого її розвитку.

Модернізація економіки — це процес перетворення соціально-економічної системи відповідно до сучасних вимог на основі технічного та технологічного оновлення промисловості, широкого використання науки як фактора економічного розвитку.

Необхідними елементами модернізації мають виступати створення умов для інноваційного розвитку, нагромадження людського капіталу та підготовка кадрів вищої кваліфікації, адже "саме в людині криються безмежні потенційні можливості суспільства і саме на її розвиток повинні спрямовуватися консолідовані зусилля держави та суспільства в цілому" [8]. Необхідним також є створення і розвиток ринкових механізмів та інфраструктури, що зроблять економічно вигідним розвиток науки та інноваційної діяльності.

Модернізація економіки є досить складною проблемою, містить велику кількість структурних елементів та знаходиться під впливом багатьох чинників. Крім розвитку інноваційної діяльності, вона передбачає також зміцнення фінансового сектору, удосконалення фіскальної політики, реформування окремих галузей економіки, покращення ділового клімату, клімату для іноземних інвестицій, посилення конкуренції на ринках, розвиток малого та середнього підприємництва, підвищення ефективності державного управління тощо. Відповідно здійснення модернізації вимагає одночасного проведення структурних та інституціональних реформ, зміни основ макроекономічної політики держави.

Модернізація економіки, насамперед, потребує зміни структури використання ВВП, зокрема збільшення рівня нагромадження основного капіталу. Зазначене вимагає налагодження інвестиційного процесу, сприяння залученню іноземних інвестицій, збільшення ємності внутрішнього ринку та розвитку експорту, особливо переробної промисловості та наукомісткого виробництва. Значною проблемою залишається прийняття відповідних політичних рішень, джерела фінансових ресурсів, тобто стимулювання участі іноземних інвесторів, виходу на фінансові ринки, та їх відповідне використання.

Таким чином, модернізація економіки вимагає мобілізації значного інвестиційного ресурсу, який в нашій країні є обмеженим.

Ситуація з інвестиційною діяльністю в Україні після кризового 2008 року суттєво погіршилася, однак протягом 2010—2012 рр. відзначалося відновлення інвестиційної активності. Темп приросту капітальних інвестицій в 2011 році в порівнянні з 2010 роком становив 37,5 %, а в 2012 році 13 %, що відповідало динаміці економічного зростання. За перше півріччя 2013 р., поруч із спадом інвестиційної активності порівняно з аналогічним періодом 2012 р., відбувалося падіння ВВП та індексу промислового виробництва, при цьому й далі погіршуються передумови для їх подальшого розвитку.

Динаміка інвестицій в основні фонди в 2008—2012 роках була негативною, за виключенням 2011 і 2012 років, коли відзначався їх приріст (рис. 1). Інвестиції в промисловість мали частку 38%, тоді як в сільське господарство частка інвестицій становила ззагалі 6%. При цьому основним джерелом інвестування залишались власні джерела суб'єктів господарювання (63,3% в 2012 р.) на фоні падіння кредитування з 20,7% у 2009 році до 14,1% у 2012 році. Іноземних інвесторів більше цікавить інвестування у фінансову сферу: частка іноземних інвестицій в основні фонди в 2012 році становила лише 1,4%. Ступінь зносу основних фондів в середньому за всіма видами економічної діяльності є високим і в 2012 році становив 64,7%. При цьому майже повна зношеність спостерігалась в енергетиці і на транспорті, відповідно 80% і 84,3%.

На основі наведених вище даних можна стверджувати про негативну ситуацію в інвестиційній сфері та недостатній рівень інвестування в економіку України. Падіння споживчого попиту, концентрація капіталу у фінансовій сфері, негативна ситуація в будівництві, макроекономічні ризики тощо не сприяють розвитку активізації інвестиційної діяльності й тим паче модернізації економіки. Вирішення питання залучення інвестиційних ресурсів у модернізацію економіки за вище наведеної ситуації може вирішуватись за рахунок залучення іноземних інвестицій.

Обсяги прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в економіку України після спаду в 2009 р. характеризувалися низькими темпами відновлення протягом 2010—2011 рр., після чого спостерігається їх черговий спад: в 2012 р. в Україну надійшло прямих іноземних інвестицій на суму \$4,6 млрд, що менше, ніж у попередньому році — \$5,5 млрд (рис. 2). За січень — серпень 2013 року обсяг ПІІ зменшився на 41,4% до \$2,513 млрд проти \$4,283 млрд за відповідний період минулого року.

Загалом же залучення Україною іноземних інвестиційних ресурсів знаходиться на дуже низькому рівні, зокрема в структурі інвестицій в економіку України частка іноземних інвестицій в 2012 р. становила 1,7%.

Спостерігається також нераціональна структура ПІІ, вони спрямовуються у вже розвинені сфері економічної діяльності. На промислових підприємствах зосереджено 30,8 % загального обсягу прямих інвестицій в Україну, зокрема основними реципієнтами є підприємства переробної, добувної промисловості, з постачання електроенергії та газу, металургійне та хімічне виробництво. У фінансових установах зосереджено 29,1 % прямих інвестицій. При чому окреслюється тенденція до зростання ПІІ у фінансовий сектор, операції з нерухомим майном та транспорт, за зменшення їх у промисловості (рис. 3). Частка іноземних інвестицій в основні фонди в 2012 році становила лише 1,4%.

Таким чином, обсяги залучення в економіку України ПІІ залишаються низькими, а їх основними реципієнтами є низькотехнологічні, енергоємні сфери виробництва та послуг та сфери, не пов'язані з виробництвом, за відсутності інтересу до високотехнологічних галузей промисловості.

Зазначена критична ситуація стану економіки України та її інвестування підтверджує необхідність стимулювання залучення інвестицій в модернізацію економіки.

До внутрішніх проблем із залучення інвестицій додаються пов'язані із економічною ситуацією в світі. Зокрема глобальні ПІІ в 2012 році скоротилися на 18 % порівняно з попереднім роком до \$ 1350 млрд. Економічна нестійкість і політична невизначеність в ряді найбільших економік призвели до обережності серед інвесторів. Невизначеними в перспективі залишаються перспективи зростання обсягів ПІІ на 2014—2015 рр., оскільки існують значні ризики, пов'язані з структурними диспропорціями в світовій фінансовій системі, можливостями погіршення світового макросередовища [12].

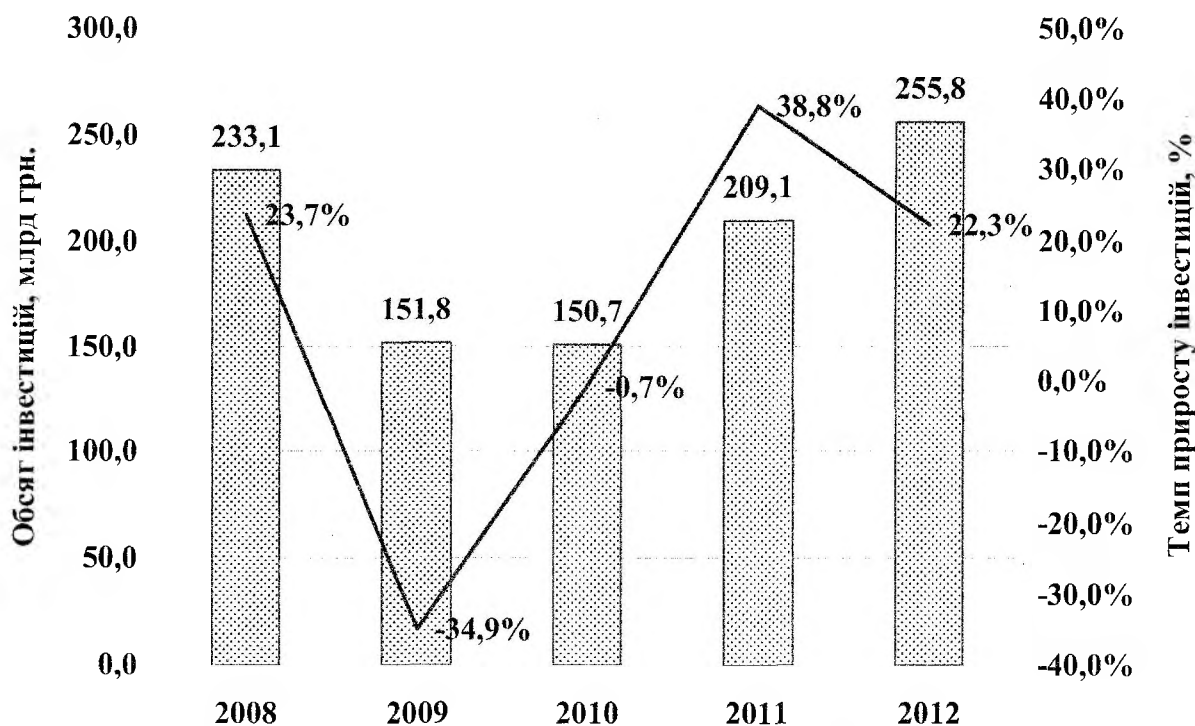

Рис. 1. Обсяг залучених інвестицій в основні фонди за 2008–2012 рр.

Джерело: розроблено автором на основі даних Державної служби статистики України.

Виділяють цілий ряд внутрішніх чинників, пов'язаних, основним чином, з інвестиційним кліматом, що перешкоджають зростанню обсягів іноземних інвестицій в економіку України [1; 2; 5; 6; 9]:

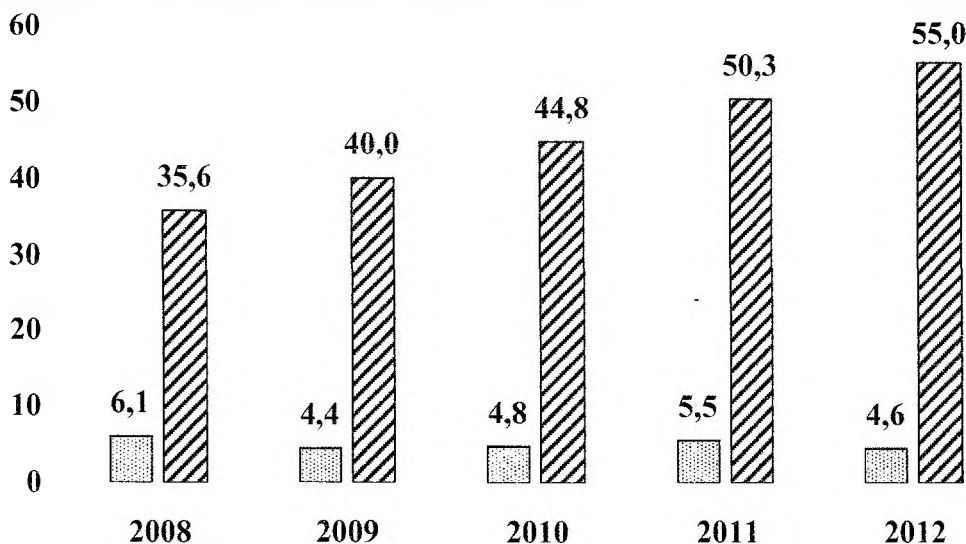
- нестабільність правового середовища та правові обмеження для ПІІ;
- макроекономічна нестабільність та непередбачуваність державної політики;
- недосконалість судової системи та перепони адміністративно-правового характеру;
- невирішеність земельного питання;
- нерозвиненість галузевої та інституціональної інфраструктури;
- складні митні процедури та система валютного регулювання та ін.

Додаткового підтвердження названі перепони знаходять у звіті "Ведення бізнесу — 2014", згідного з яким Україна

зайняла 112 місце в рейтингу, хоч і піднявшись на 28 позицій, однак поступаючись Російській Федерації (92 місце), яка з сусідніх країн має найнижче місце. Зокрема в даному звіті відзначається, що інвестори зіштовхуються з високими витратами на підключення до мережі електропостачання, захист інвесторів, сплату податків, ведення міжнародної торгівлі та на вирішення проблем неплатоспроможності. Крім того, виникають складнощі із забезпеченням виконання контракту через суд та виконання формальностей при митному оформленні товарів [10].

З метою подолання вказаних вище перепон в залученні ПІІ, в науковій літературі пропонуються такі заходи [1; 2; 4–7; 9]:

- вироблення стратегії і заходів, спрямованих на залучення ПІІ, що забезпечать структурну перебудову економіки, стабільність та передбачуваність макроекономічної політики, стабільні темпи зростання суспільного виробництва;

■ Приріст ПІІ, млрд дол. США

▨ Обсяг ПІІ на кінець періоду, млрд дол. США

Рис. 2. Обсяги прямих іноземних інвестицій від початку інвестування в економіку України

Джерело: [3].

Рис. 3. Розподіл прямих іноземних інвестицій за основними видами економічної діяльності (у % до загального обсягу інвестування)

Джерело: [3].

- подальше удосконалення податкової політики;
- законодавче визначення прав на землю;
- формування позитивного іміджу країни, надання безпосереднього сприяння іноземним інвесторам;
- створення належного інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності в Україні;
- лібералізація підприємницької діяльності, розширення внутрішніх ринків;
- розвиток фінансових інструментів;
- вдосконалення нормативно-правової бази в сфері інвестицій;
- відновлення практики СЕЗ і ТПР, визначення пріоритетних сфер інвестування та розроблення відповідних програмних документів.

Отже, як пропонується, стимулювання іноземного інвестування в економіку України має відбуватись в напрямі пільгової підтримки іноземних інвесторів, підвищення захисту інвестицій, формування системи інформаційного та організаційного забезпечення, і, насамперед, проведення послідовних реформ і забезпечення прозорості економічної політики в державі.

Заходи з боку уряду, що сприятимуть покращенню інвестиційного іміджу України та збільшенню обсягів залучення іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в її економіку, постійно здійснюються. Так, створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства надало іноземним інвесторам рівні умови з вітчизняними, закріплено гарантії іноземним інвесторам. Для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 № 1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами, утворено Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України з метою створення належного інформаційного забезпечення та організаційної підтримки інвестиційної діяльності в Україні, для створення законодавчих умов проведена значна робота, прийняття Митного кодексу як очікується зменшить витрати на оформлення товарів, внесені стимулюючі зміни до податкового законодавства [3]. З метою

подальшого вдосконалення механізму державної підтримки інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки розробляються й інші заходи, на законодавчому та програмному рівні.

Для інвестора дієвим стимулом виступає отримуваний ним прибуток, супутні ризики, обсяг ринку і перспективи розвитку економіки держави, що приймає інвестиції, чому виступає підтвердженням структура інвестицій в економіку України, коли вони спрямовуються в найбільш розвинені регіони та перспективні в плані отримання прибутку галузі та в яких сформовані конкурентні умови. Однак, як можна побачити на основі статистичної інформації, весь комплекс застосованих державою заходів був не дієвим, адже іноземний капітал дуже слабо був представленим в інвестиціях в основний капітал, упровадженні нових технологій, модернізації економіки.

В означеному напрямі мають бути вироблені заходи як загального характеру, спрямовані на залучення іноземних інвестицій в економіку країни, так і заходи, що стимулюватимуть вкладати іноземних інвесторів в оновлення виробництва в Україні.

Загальними пріоритетами, з огляду на існуючу ситуацію в інвестиційній сфері, мають бути наступні. Перш за все, варто зазначити про необхідність стабілізації економіки, адже економічний ризик для іноземних інвесторів є більш вагомим, ніж політичний. Однак проблема вирішення макроекономічної кризи в Україні в найближчій перспективі не може бути розв'язана без структурної перебудови, що є характерною рисою інвестиційного клімату України. Очікування нових інвестицій може бути виправдане, якщо створити рівні умови для всіх учасників ринку, удосконалити судову систему та утвердити можливість використання міжнародного арбітражу, прозорі умови оподаткування та митного оформлення вантажів.

Особливого розгляду потребує питання сприяння інтеграції економіки України до глобальних ринків, адже для іноземних інвесторів важливим є доступ до ринків інших країн, що безпосередньо впливатиме на отримуваний ними прибуток. У даному аспекті правове поле є більше заборонливим, ніж в країнах — основних реципієнтах іноземних інве-

стицій. У нас є додаткові резерви для зняття обмежувальних заходів, які поширені в фінансовому та страховому секторах. Інтегрованість в світову економіку потребує підвищення конвертованості національної грошової одиниці, доступу до світових ринків капіталу, що проявляється наприклад в емісії цінних паперів закордоном, що призводить до подорожчання капіталу.

Крім того, готовність іноземних компаній збільшувати обсяги інвестицій залежить від вирішення питання купівлі іноземними підприємствами земельних ділянок несільськогосподарського призначення, адже без права землю неможливими є масштабні та довгострокові інвестиції, якими є інвестиції в проєкти модернізації виробництва.

Проведення модернізації економіки України за дефіциту внутрішніх державних та приватних інвестиційних ресурсів та наявності ризиків погіршення інвестиційної діяльності потребує розробки механізму, який сприятиме залученню іноземних інвестицій, що забезпечать необхідне фінансування модернізації промислового виробництва, запровадження нових технологій, підвищення ефективності функціонування економіки, який також забезпечить іноземним інвесторам прийнятну норму прибутку та рівень ризику.

Основними пріоритетами при розробці такого механізму мають стати такі заходи: розробка та реалізація галузевих програм за пріоритетними напрямками; залучення іноземних інвесторів до ресурсного забезпечення проєктів, що реалізуються в межах даних програм на засадах ДПП, з розширенням його правового забезпечення та ролі в управлінні приватних інвесторів, розробки відповідно до цього організаційних форм інтеграції фінансового і промислового капіталу. Реалізація механізму буде можлива за умови інфраструктурного та інформаційного забезпечення іноземних інвесторів до модернізаційних проєктів. Інформаційне забезпечення має реалізовуватись на основі розширення представництв Держінвестпроєкту за кордоном з метою інформування потенційних інвесторів про розроблювані проєкти. Розвиток інфраструктури є можливим при передбаченні компенсаторів іноземним інвесторам.

Стимулювання ПІВ в модернізацію економіки можливе на основі лізингу, що враховуватиме можливість пільгового ввезення високотехнологічного обладнання та створення умов для виходу на світові ринки із метою залучення фінансових ресурсів на модернізацію промисловості.

ВИСНОВКИ

Отже, для стимулювання залучення іноземних інвестицій в модернізацію економіки України, першочергово необхідно зробити вибір: обрати шлях на технологічне оновлення промисловості та оздоровлення економіки, на інноваційний розвиток економіки чи утримання примарного суспільного добробуту за рахунок розширення експортних можливостей існуючих низькотехнологічних виробництв та експорту сировини та напівфабрикатів. За курсу на модернізацію мають вирішуватись питання забезпечення прогнозованості розвитку економіки, її послідовного реформування, удосконалення правового режиму іноземних інвестицій в частині розширення доступу на світові ринки фінансового капіталу, спрощення валютного регулювання, сприяння виведенню діяльності українських підприємств відповідно до стандартів в економічно розвинених країнах. Подальші розвідки мають проводитись в напрямі вироблення відповідного механізму, який сприятиме залученню іноземних інвестицій, що забезпечать необхідне фінансування модернізації промислового виробництва.

Література:

1. Гавришків І. Р. Сучасні проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну / І. Р. Гавришків // Сталий розвиток економіки. — 2013. — № 1. — С. 221—224.
2. Заярна Н. М. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні / Н. М. Заярна, М. М. Чиковська // Науковий вісник НАТУ України. — 2010. — Вип. 20.10. — С. 162—165.
3. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.me.gov.ua/file/link/212362/file/Invest_klimat_13_06_2013.doc
4. Левицький Р.Й. Комплексний механізм залучення іноземних інвестицій [Електронний ресурс] / Р.Й. Левиць-

кий // Державне управління: удосконалення та розвиток. — 2009. — № 1. — Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=12>

5. Макуха С.М. Інноваційність іноземних інвестицій — чинник модернізації перехідної економіки / С.М. Макуха // Вісник Національної юридичної академії імені Я. Мудрого. — 2011. — № 2 (5). — С. 30—40.

6. Сааджан В. А. Іноземні інвестиції: аналіз та вплив на економічний розвиток України / В. А. Сааджан, Т. О. Скорок // Економіка: реалії часу. — 2012. — № 3—4 (4—5). — С. 129—135.

7. Светлов Б.Т. Механізм стимулювання прямого іноземного інвестування в умовах модернізації економіки України / Б.Т. Светлов, Н.І. Обушна // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — 2012. — Вип. 105. — Ч. 2. — С. 122—128.

8. Трофимчук О.А. Модернізація — шлях формування ефективної економіки України [Електронний ресурс] / О.А. Трофимчук // Ефективна економіка. — 2013. — № 3. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1886>

9. Шапошнікова О.М. Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України / О.М. Шапошнікова // Науковий вісник НАТУ України. — 2013. — Вип. 23.4 — С. 296—301.

10. Ease of Doing Business in Ukraine [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/ukraine>

11. The Global Competitiveness Report 2013-2014 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf

12. World Investment Report 2013 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2013_en.pdf

References:

1. Havryshkiv, I. R. (2013), "Modern problems of attraction of foreign investments into Ukraine", Sustainable development of economy, vol. 1, pp. 221—224.
2. Zaiarna, N. M. and Chykovska, M. M. (2010), "State and problems of foreign investment in Ukraine", Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy, vol. 20.10, pp. 162—165.
3. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), "Investment Climate of Ukraine", available at: www.me.gov.ua/file/link/212362/file/Invest_klimat_13_06_2013.doc (Accessed 19 November 2013).
4. Levyts'kyj, R. J. (2009), "Complex mechanism of attracting of foreign investments", Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, [Online], vol. 1, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=12> (Accessed 3 November 2013).
5. Makukha, S. M. (2011), "Innovativeness of foreign investments — a factor of modernization of transitional economy", Visnyk Natsional'noi iurydychnoi akademii imeni Ya. Mudroho, vol. 2, pp. 30—40.
6. Saadzhan, V. A. and Skoryk T. O. (2012), "Foreign investments: analysis and impact on economic development of Ukraine", Economics: time realities, vol. 3—4, pp. 129—135.
7. Svetlov B. T. and Obushna N. I. (2012), "Mechanism of stimulation of foreign direct investment in the conditions of modernization of Ukraine's economy", Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn, vol. 105, pp. 129—135.
8. Trofymchuk, O. A. (2013), "Modernization — an effective way of Ukrainian economy's development", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1886> (Accessed 3 November 2013).
9. Shaposhnikova, O. M. (2013), "Problems of attraction of foreign investments into Ukraine's economy", Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy, vol. 23.4, pp. 296—301.
10. Official site of the Doing Business Project (2013), "Ease of Doing Business in Ukraine", available at: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/ukraine> (Accessed 15 December 2013).
11. Official site of World Economic Forum (2013), "The Global Competitiveness Report 2013—2014", available at: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-4.pdf (Accessed 25 October 2013).
12. Official site of UNCTAD (2013), "World Investment Report 2013", available at: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2013_en.pdf (Accessed 19 November 2013).

Стаття надійшла до редакції 22.12.2013 р.